

Vykonatelná pohledávka

Osobou legitimovanou k podání incidenční žaloby o popření vykonatelné (nezajištěné) pohledávky je (podle ustanovení § 410 odst. 2 insolvenčního zákona, ve spojení s ustanovením § 199 odst. 1 insolvenčního zákona) dlužník v oddlužení, který ji popřel. Přitom ze žádného ustanovení insolvenčního zákona nelze dovozovat, že by aktivní věcná legitimace dlužníka byla v tomto směru omezena tím, že by žalobu o popření vykonatelné (nezajištěné) pohledávky musel (spolu s popírajícím dlužníkem) podat i insolvenční správce (bez ohledu na to, zda takovou přihlášenou pohledávku rovněž popřel).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 ICdo 66/2018-73 ze dne 29.4.2020)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobců a) D. Č., narozené XY, a b) T. Č., narozeného XY, obou bytem XY, obou zastoupených Mgr. Z.B., se sídlem v B., proti žalovanému A. B., narozenému XY, bytem XY, zastoupenému JUDr. S.K., advokátem, se sídlem v B., o popření vykonatelných pohledávek, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 71/32 ICm XY, jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníků D. Č. a T. Č., vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. KSBR 32 INS XY, o dovolání žalovaného proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 16. ledna 2018, č. j. 71/32 ICm XY, 18 VSOL XY (KSBR 32 INS XY), tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Krajský soud v Brně (dále jen „insolvenční soud“) usnesením ze dne 5. května 2017, č. j. 71/32 ICm XY, odkazuje na ustanovení § 160 odst. 4 a § 410 odst. 2 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčního zákona), odmítl žalobu, kterou se žalobci (D. Č. a T. Č.) domáhali určení, že žalovaný (A. B.) nemá za žalobkyní (D. Č.) pohledávku z titulu smlouvy o půjčce ze dne 15. srpna 2013 ve výši 1.120.000,- Kč a pohledávku z titulu smluvní pokuty dle smlouvy o půjčce ze dne 15. srpna 2013 ve výši 576.000,- Kč (výrok I.) a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.).

Insolvenční soud vyšel z toho, že žalovaný přihlásil do insolvenčního řízení (příhláškou č. P 16, doručenou insolvenčnímu soudu dne 6. května 2014) „spornou vykonatelnou pohledávku jako pohledávku zajištěnou zástavním právem k nemovitostem zapsaným v katastru nemovitostí vedeném Katastrálním úřadem pro Jihomoravský kraj, Katastrální pracoviště XY na LV XY, pro obec XY a k. ú. XY“.

Jelikož popření zajištěné pohledávky dlužníkem „nevyvolává účinky popření jako popření takové (zajištěné) pohledávky insolvenčním správcem“, nemá takové popření právní význam. Žalobci tak nejsou osobami oprávněnými k podání „posuzované“ žaloby.

Vrchní soud v Olomouci k odvolání žalobců usnesením ze dne 16. ledna 2018, č. j. 71/32 ICm XY, 18 VSOL XY (KSBR 32 INS XY), změnil usnesení insolvenčního soudu tak, že se žaloba neodmítá.

Odvolací soud - vycházejí z ustanovení § 2 písm. g), § 198, § 199, § 200 a § 410 odst. 2 a 3 insolvenčního zákona - na rozdíl od insolvenčního soudu uzavřel, že žalobci, jejichž úpadek je řešen oddlužením, byli osobami oprávněnými k podání předmětné žaloby. Za trvání účinků schválení

oddlužení má totiž popření pohledávky dlužníkem shodné účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem jen ve vztahu k pohledávce nezajištěného věřitele; v případě, že jde o vykonatelnou pohledávku nezajištěného věřitele „získává“ dlužník postavení insolvenčního správce a má právo podat žalobu na určení popřené pohledávky.

Jelikož v dané věci dlužníci popřeli vykonatelnou pohledávku žalovaného, který je nezajištěným věřitelem (jeho pohledávka je zajištěna zástavním právem k nemovitostem, které nenáleží do majetkové podstaty, a byla jako nezajištěná též přihlášena), „získali“ jejím popřením (i) právo podat žalobu na určení „neexistence pohledávky v popřené výši a pořadí“.

Proti usnesení odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), k řešení právní otázky dovolacím soudem nezodpovězené, a to, zda je dlužník, který podle ustanovení § 410 odst. 2 insolvenčního zákona, ve znění účinném ke dni 30. června 2017, popřel vykonatelnou pohledávku nezajištěného věřitele, oprávněn podat žalobu „na určení popřené vykonatelné pohledávky“ podle ustanovení § 199 odst. 1 insolvenčního zákona, aniž by tuto žalobu současně podal insolvenční správce dlužníka“.

Žalovaný akcentuje, že žalobci sice mohli popřít jím přihlášenou pohledávku, nejsou však „ve věci samostatně aktivně legitimováni k podání žaloby na určení popřené vykonatelné pohledávky“. Aktivní legitimace v tomto směru svědčí (jen) insolvenčnímu správcí (eventuálně dlužníku společně s insolvenčním správcem).

Rozhodné znění občanského soudního řádu pro dovolací řízení (od 30. září 2017) se podává z bodu 2., části první, článku II zákona č. [293/2013](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Dovolání žalovaného je přípustné podle ustanovení § 237 o. s. ř., a to k řešení otázky dovolatelem otevřené, týkající se aktivní věcné legitimace popírajících dlužníků v oddlužení k podání žaloby o popření vykonatelné (nezajištěné) pohledávky, dosud v daných souvislostech Nejvyšším soudem beze zbytku nezodpovězené.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

Podle ustanovení § 2 písm. g) insolvenčního zákona (ve znění účinném od 1. ledna 2014) se pro účely tohoto zákona zajištěným věřitelem rozumí věřitel, jehož pohledávka je zajištěna majetkem, který náleží do majetkové podstaty, a to jen zástavním právem, zadržovacím právem, omezením převodu nemovitosti, zajišťovacím převodem práva nebo postoupením pohledávky k zajištění anebo obdobným právem podle zahraniční právní úpravy.

Podle ustanovení § 199 odst. 1 insolvenčního zákona (v témže znění) insolvenční správce, který popřel vykonatelnou pohledávku, podá do 30 dnů od přezkumného jednání u insolvenčního soudu žalobu, kterou své popření uplatní proti věřiteli, který vykonatelnou pohledávku přihlásil. Lhůta je zachována, dojde-li žaloba nejpozději posledního dne lhůty soudu.

Podle ustanovení § 410 insolvenčního zákona (ve znění účinném do 30. června 2017), není-li dále stanoveno jinak, platí o přezkoumání přihlášených pohledávek za trvání účinnosti oddlužení obdobně § 190 až 202. Insolvenční správce se na své nebezpečí a na své náklady (§ 39 odst. 2) může dát zastoupit při přezkumném jednání jinou osobou; to neplatí, jestliže insolvenční soud požaduje, aby se insolvenční správce přezkumného jednání zúčastnil osobně (odstavec 1). Popření pohledávky

nezajištěného věřitele dlužníkem má za trvání účinků schválení oddlužení tytéž účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem, ustanovení § 51 odst. 2 tím však není dotčeno; pro toto popření platí obdobně ustanovení o zjištění pohledávky týkající se insolvenčního správce. Jestliže dlužník popřel pohledávku při přezkumném jednání, které se konalo před schválením oddlužení, nastávají účinky tohoto popření dnem, kdy nastaly účinky oddlužení; tento den je rozhodný i pro počátek běhu lhůt k podání žaloby o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky. Věřitelé nevykonatelné pohledávky, která byla popřena dlužníkem, podávají žalobu vždy vůči dlužníku (odstavec 2). Jde-li o vykonatelnou pohledávku přiznanou pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu, může dlužník jako důvod popření její pravosti nebo výše uplatnit jen skutečnosti, které jsou důvodem pro zastavení výkonu rozhodnutí nebo exekuce proto, že pohledávka zanikla nebo je promlčená (odstavec 3).

Nejvyšší soud v první řadě předesílá, že poměrech projednávané věci insolvenční soud usnesením ze dne 8. dubna 2014, č. j. KSBR 32 INS XY, zjistil úpadek dlužníků a povolil řešení jejich úpadku oddlužením; usnesením ze dne 27. srpna 2014, č. j. KSBR 32 INS XY, schválil oddlužení dlužníků plněním splátkového kalendáře.

Za tohoto stavu je nepochybné, že osobou legitimovanou k podání incidenční žaloby o popření vykonatelné (nezajištěné) pohledávky je (podle ustanovení § 410 odst. 2 insolvenčního zákona, ve spojení s ustanovením § 199 odst. 1 insolvenčního zákona) dlužník v oddlužení, který ji popřel. Srov. např. důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. srpna 2016, sen. zn. 29 ICdo 60/2014, k nimž se Nejvyšší soud následně přihlásil např. v rozsudku ze dne 28. listopadu 2019, sen. zn. 29 ICdo 165/2017.

Přitom ze žádného ustanovení insolvenčního zákona (v rozhodném znění) nelze dovozovat, že by aktivní věcná legitimace dlužníka byla v tomto směru omezena tím, že by žalobu o popření vykonatelné (nezajištěné) pohledávky musel (spolu s popírajícím dlužníkem) podat i insolvenční správce (bez ohledu na to, zda takovou přihlášenou pohledávku rovněž popřel).

Nad rámec výše uvedeného (a bez vazby na výsledek dovolacího řízení) Nejvyšší soud dodává, že nepřehlédl závěry formulované v nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 2. července 2019, sp. zn. Pl. ÚS 2/19, podle nichž bylo ustanovení § 410 odst. 2 věty první insolvenčního zákona, ve znění účinném do 30. června 2017, v části vyjádřené slovem „nezajištěného“, v rozporu s čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod, ve spojení s čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky.

Jelikož právní posouzení věci, na němž rozhodnutí odvolacího soudu spočívá, a které bylo dovoláním zpochybněno, je správné, Nejvyšší soud dovolání žalovaného zamítl [§ 234d odst. 1 písm. a) o. s. ř.].

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ochrana spotřebitele \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovněprávní vztah \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Společný nájem bytu manžely \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Určení otcovství \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Jméno v obchodní firmě právnické osoby](#)
- [Dokazování](#)
- [Bolestné](#)